

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

Цена за Србију:

НА ГОДИНУ	6 дин.
ЗА ПОЛА ГОДИНЕ	3 дин.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ	9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врте
Претилату ваља слати упутницом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Н. плаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Указом Његовога Величанства Краља Србије Милана Првог од 14 ов. мес. одређени су избори народних посланика за сазвану Велику Народну Скупштину, и ти се избори имају извршити на дан 20. Новембра ове 1888. године.

На основу тога, и сходно 25-ом члану изборнога закона скупштинског, Суд општине београдске позива грађане вароши Београда да 20. Новембра т. г. дођу у општинску кућу на

ИЗБОРНУ СКУПШТИНУ

ради избора

ОСАМ ПОСЛАНИКА ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

за Велику Народну Скупштину која је сазвана за 1. Декембар ове године.

По члану 27-ом изборнога закона, скупштина за избор народних посланика, отвара се тачно у осам часова изјутра одређенога дана.

На скупштини за избор посланика има право гласа сваки српски грађанин који је пунолетан и плаћа држави грађански данак на имање, рад или приход; а грађански данак сматра се да плаћа онај, који по закону о непосредном порезу не плаћа мање од 15 динара на годину (чл. 46. устава чл. 17. избор. закона и чл. 95. зак. о непосредном порезу).

Члан 18-ти изборнога скупштинскога закона, не даје право бирање онима:

- а), који стоје код другога у служби, под платом или издржањем а по закону о непосредном порезу плаћају испод 15 динара данка годишње;
- б), који су осуђени због злочинства, за време докле се не поврате у права;
- в), који су осуђени због престапа, који доноси губитак грађанске части, за време док траје губитак права;
- г), који се налазе у затвору или притвору судском због злочинства или престапа, поменутог у тачци 3. и 4.;
- д), који су судском пресудом осуђени да су злоупотребом своје власти, претњом, поклоном или обећањем поклона за себе или за другога радили, да за посланика изабрани буду, или за које се докаже да су свој глас продали -- за време, докле је пресуда одредила;

и), којима је станица отворено, до свршетка;

ж), који су под старатељством; и

з), којима устав (последња тачка 48-ог члана) забрањује бирати.

Сваки пуноправни бирач може бити изабран за народног посланика, ако још има и ових услова

а), да је навршио 30 година;

б), да плаћа годишње преко 30 динара у име непосредних пореза и

в), да не спада у изузете чланом 48-им устава земаљског.

Гласање ће отпочети у 8 часова изјутра и трајаће непрекидно до заласка сунца, а тада ће бирачки одбор, и ако сви бирачи не буду дошли и гласали, по члану 33-ем изборног закона скупштинског, решити и огласити да је изборна скупштина свршена.

Сваки бирач може само лично дати свој глас.

По закључку седнице општинскога Суда од 20. Октобра 1888. год. у Београду. Абр. 862.

Деловођ

СПАСО ХАЦИ-РИСТИЋ

Председник општине београдске

ЖИВКО КАРАБИБЕРОВИЋ

НЗ. Право гласа на изборној скупштини и поред свих испуњених услова, може имати само онај грађанин који је у азбучни списак заведен раније од дана избора скупштине. Према томе треба сваки бирач, који мисли користити се бирачким правом, да до дана скупштине узме из благајног одељка, сам или преко другога, број под којим је заведен. Тако ће и брже гласати.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Азбучни спискови свију оних грађана, који за избор нар. посланика имају право гласа у Београду, штампани су у засебним примерцима и растурени у вароши по свима јавним местима

Тако се сваки овдашњи грађанин може лако уверити је ли му име записано у азбучни списак па на случај да није, има времена да се ради уписа пријави.

Тога ради сваки грађанин, који се жели користити својим бирачким правом на дан избора народних посланика (20. ов. месеца), треба да узме број свога имена из азбучног списка било оригиналног који је изложен на преглед у благајноме одељењу општине), било из штампаног, ма гди да га нађе.

На дан избора имаће право гласа само они грађани, који су у бирачки списак уписани пре дана избора, јер се на дан избора упис никакo не сме (по закону) вршити, те тако сви они грађани који у бирачки списак не буду уписани до дана избора, неће ни моћи гласати.

Парочито треба да се увере јесу ли уписани у азбучни списак они грађани који су се не давно настанили у Београду. — Буде ли који грађанин нашао да у списак бирача није уведен, треба да се пријави благајноме одељку општинскога Суда и то са пореском листом из које би се видело да годишње не плаћа мање од 15 динара непосредне порезе.

Од стране суда општине вароши Београда 10. Нов, 1888. ББр. 3470.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

САСТАНАК

одбора општине београдске

(По стенографским белешкама)

држан 8. Октобра 1888. год. у Београду

Почетак у пет час. по подне

Били: Председник општине г. Ж. Карабиберовић; члан суда општинског Јаваћ Јанковић; Одборници: г. г. Јаков Бајлони, Т. Ђ. Наумовић, Гл. Јосиповић, Н. Р. Поповић, Мил. Д. Јанковић, Св. Боторић, Ђ. С. Новаковић, Мил. Ж. Маринковић, Св. Карапешкић, Р. Драговић, Др. М. Т. Леко, П. Д. Видаковић, К. Д. Главинић, Мил. С. Мостић.

Председник. Молим вас господо да почнемо. Састанак је отворен. Изволте чути протокол последњег састанка.

Секретар чита протокол састанка од 1. Октобра т. год.

Председник. Има ли ко да примети на протокол? (нема)

Као што видите из закључка од прошлог састанка одбор је примио предлог да се из куће наших ватрогасаца преместе патролције и сместе у дућане код в. цркве. То је било с тога, што је за те дућане изашла мала цена на лицитацији. Но међутим кад је онај који сада тамо седи чуо за ову одлуку, он је дошао к мени и понуди се да му за 1200 динара дамо дућан за годину дана. Ја држим да се ова понуда може примити, јер ја сам нашао за наше стражаре кућу за шест дуката месечне кирије. То је много јевтиније но што добијамо за дућане. Али како ја ову ствар без нашег решења не могу свршити то вас молим да одобрите да овако учиним, парочито и с тога, што је тамо, где су дућани и школа основна, и нужници су заједнички па је не-

згодно да тамо буду патролције. Но ову кућу што сам нашао за патролције, ја сам погађао само за шест месеци, а ево за што. По једном вашем решењу писано је већ два пут три до данас, — а ишло се и лично г. министру правде, — да нам се уступи онај плац на зеленом венцу. Но још нисмо добили одговора. За то сам за шест месеци ову кућу хтео да узем, па после шест месеци ваљда ћемо добити ону кућу на зеленом венцу, где би наше стражаре сместити могли. (Врло добро. Прима се.)

Св. Карапешкић. Ономад, ми смо пристали на ваш предлог, али нисмо се сетили тога да је тамо и школа и да је заиста незгодно да патролције тамо имају сј децом додичра.

Председник. Дакле, примате ли сад да овако учинимо? (Примамо).

Сад вас молим, господо, да чујете извештај комисије која је тражила згодна здања за основне школе, — то је ствар хитна, коју треба што пре да свршимо. Г. Јерковић, као председник те комисије, прочитаће извештај.

(Члан суда *М. Јерковић.* чита извештај).

Председник. Чули сте господо овај извештај. Сад ако жели ко да говори о овој ствари.

П. Видаковић. Мени се чини да су скупе неке цене према зградама како их ја знам.

Милорад Јанковић. Ово што каже г. Видаковић, да су скупе школе, и мени се чини да јесу, али узрок је томе што смо ми на Врачару имали понуду Косте Букића који даје кућу згодну са четири разреда, но то се није хтело да прими, већ се узела кућа нека чак тамо на врачарском пољу код Розелта. Овде се неће да узме што је у Инглезовцу и ако је ближе.

Председник. Ја мислим да се комисија баш држала у границама као што треба. Док се Инглезовац не призна за

варошки рејон, дотле ми не можемо тамо ићи и отворати школе. То прво треба да се расправи, јер ако се оно призна за варош Београд, онда ће нам требати да тамо зидамо калдрме, да дајемо осветљење да подижемо школе и т. д. О томе већ имамо један акт, и ја ћу вам то питање у скоро поднети; али за сада су господа врло коректно урадила што се нису удаљавала из рејона београдског.

Јак. И. Бајлони. Ја мислим да комисија није могла узети кућу г. Дукића ни с тога што у ту школу треба да иду деца чак од наше воденице, којој је кућа Розелтова далеко ближа но она у Енглезовцу. С тога мислим да ово треба примити овако као извештај гласи.

Рад. Драговић. Ја тислим да не бу требало кућу г. Алексе Николића узимати за дуже време од године дана; јер ако се за годину дана Енглезовац призна за варош, онда можемо тамо да нађемо кућу по много јефтинију кирију.

И. Видаковић. Ја признајем да су врло тешки послови под којима узимамо те куће, али, верујте, пре су нам били још тежи услови. Из ових садањих услова само би молио да се избрише онај: да кирију плаћамо за три месеца унапред! Што то?! нека се каже по истеку месеца, јер је општина сигуран платан.

Председник. То могу покушати, и ако пристанак добијем ставићу тако, али ако људи неће друкчије, онда шта знамо да радимо — кад је већ крајње време да се школе узму.

Јак. И. Бајлони. Ја мислим да су ова господа узела школе под условима који су и досад постојали односно плаћања кирије — и зајиста није то свеједно хоће ли се кирија примати месечно или тромесечно унапред. То се може условити, ако се жели, за будуће — али сад да примимо овако као што је преговарано.

И. Видаковић. Ставите то на ђрешење. Одбор не може никоме више да плаћа унапред, него по истеку сваког месеца, или ко тако неће, онда по истеку свака три месеца — само не унапред.

Св. Караџевић. Плаћа ли се Крсмановићу за три месеца унапред?

Председник. И са њим је такав уговор; али он не долази ни после године дага да тражи кирију — премда би имао права да ју узме унапред за три месеца.

Св. Караџевић. Па, кад ј' такав уговор са једним Крсмановићем, не би било право да се овоме сиромасу човеку не плаћа унапред. Нека то тако остане. Само би требало живо прихватити и онај предлог комисије, да се школе што пре одпочну градити, те да немамо више бриге о томе, и да један пут добијемо школе као што треба удесне за децу. Ми за сада зајиста немамо удесне школе, али, шта ће те кад нисмо нигде могли наћи другу?

И. Видаковић. Вас, Сављане, треба тужити министру просвете што држите и мушку и женску децу у једној згради и авлији. То не сме да буде по правилу.

Председник. Молим вас, да свршимо ову ствар. Овде имамо два питања; имамо предлог да се усвоји извештај комисије као што је, и предлог г. Видаковића да се кирија не плаћа у напред. Што се овога другог питања тиче, не знам шта ће бити, ако људи не пристану — онда остасмо без школа а већ је 1 Новембар ту, и г. министар може наредити да се узму зграде по што било, па ће нас скупље стати, као што неће за нас лепо бити.

И. Видаковић. Не бојте се. Пристаће са раширеним рукама. Нема бољег ћара од давања куће општини под кирију.

Милан Маринковић. Да свршимо једном ствар. Ставите на гласање.

Председник. Ко је дакле за то да се овако усвоји, као што комисија предлаже, нека каже за; а ко је за то, да се не условљава плаћање кирије унапред за три месеца, него да се плаћа по истеку сваког месеца, нека каже против. У начелу да се морају станови за школе узети, мислим да не може нико бити против.

Св. Богорић. Молим вас да ја кажем неку реч. (Изволте) Ја сам био у прошлој комисији за школе и знам да смо ми заједно са школским одбором били противни томе да се узме кућа Брајерова, а то за то, што је авлија врло мала, и, између соба где су разреди, стоји једна кујна из које иде задах у школе. Сад ми изгледа чудновато да се та кућа узима и не знам даје ли Брајер целу кућу или ће остати тамо да седе фамилије, и да буде мешавине? Ми смо пре свега имали то на уму, да не буде мешавине и нашли смо бољу кућу од Брајерове, али се наш рад није примио. Наши су сви који су се нудили казали да не траже тромесечну кирију у напред; нису тражили ни да уговор начинимо на три године, него кажу: имате право иселити се кад хоћете, само да нама јавите на три месеца унапред. Међу тим, ова комисија ништа у условим, није изменила, нити нашла боље куће, него своди се све на то да остане као што је било и пре, и видим да такав предлог хоће да се прими једногласно. Ја нећу да се обзирем на то: што је ко сиромас човек — али кажем да Брајерова кућа није за школу никако докле год тамо седе и фамилије у истој авлији.

М. Јерковић. Сам газда тамо седи у авлији — а други нико.

И. Видаковић. Па нека седи и сам газда — за што се то не каже у извештају?

Гл. Јосифовић. Баш у томе извештају речено је за једну кућу да се не може узети што газда условљава да он седи на горњем боју — а за ову Брајерову кућу не каже се да ту седи и газда. За што то?

М. Јерковић. Али ово се овако затекло израније. Тако је било и до сад, а згодније куће није се нашло.

Председник. Главна је ствар хоћемо ли да примимо овај предлог комисије или нећемо? Ствар је хитна. Две су комисије радиле и још стојимо без школа.

Др М. Т. Лeko. Ако станемо кристиковати сад све оне зграде у којима су данас смештене наше основне школе ми нећемо бити готови ни до сутра. Ја сам, истина, члан ове комисије која је зграде за школе прегледала, али случајно онога дана када је прегледана та школа у Брајеровој кући, био сам спречи званичном дужиношћу те нисам тамо био и не могу да дам извештаја о томе. Али и тај локал, на сваки начин, веће бити много горни но бољи него што су нам и остали у којима су нам школе данас.

Ми смо принуђени да тај локал примимо, кад се бољи није могао наћи не треба даље око овога питања да дангубимо, јер ипак ћемо напоследку доћи до тога закључка, да је неопходно потребно да се што пре приступи задатку општинских школа ако се збора хоће да се једним спасемо ових незгода. На последку каква је сада ова школа у кући Брајеровој таква је и пре била — није ваљда гора — и кад већ тамо постоји школа од дуже времена, могла би се задржати још за неко време, док се боља зграда не нађе.

Петр Видаковић. Ја вас преклињем, немојте се позивати на то што је и пре нешто тако било, што су ту и пре школе биле. Па то баш и јесте зло. Што не ваља — не ваља, и то што не ваља треба да таманимо и све што можемо треба да поправљамо. Сад нам је дошла прилика да поправимо ту незгуду што нам је једна школа на Врачару у тако незгодном локалу. Па хајде то да учинимо. Што друге школе та-

www.youku.com ваљају писмо ми криви; кад нам се даде прилика поправићемо и њих. Ја знам, школа на терацијама смештена је у кући Терзибашећа, која није никако за школу и у којој су собе на три ћошка — па опет тамо је и данас школа. Докле ћемо тако?

М. Јерковић. Мислим вас да објасним како стоји та Брајерова кућа. У њој су смештена два разреда женске школе. Ту су две собе за децу. Ту је канцеларија за обе учитељке. Има ходник где деца остављају хаљине, а, спротив тога ходника има једна мала собица где седи фамулуска, и, разуме се, има кујница једна где она по кад што и кува. Сад, хоће ли се узети та кућа или неће то је ваша ствар. Само бољег локала нисмо могли наћи који би био на угодном месту за долазак деце.

Милан Мостић. Ја бих тео да потпомажем предлог г. Марка Лека. Није овде сада реч о томе како ћемо ми из основа да побољшамо наше зграде и локале у којима су наше школе смештене. Реч је о томе само, шта да урадимо да нам деца за ову годину не изостану од школе; а на сваки начин треба најозбиљнију бригу водити да се опростимо, што скорје опростимо од ових оваквих школа какве сада имамо, и које не одговарају условима за школске зграде. Ево сад је екоро 1. Новембар. Треба да имамо осигуране зграде школске, а ми их још немамо. Смемо ли ми да оставимо ту ствар па да кажемо родитељима „за ових 6 месеци ваша деца неће ићи у школе док ми не нађемо угодне зграде“ Не смемо. О томе је реч, а не о томе да ли је ова зграда добра, или да тражимо бољу и т. д. За то треба ово питање једном да се сврши без какве даље дебате, и да примимо овако како нам је предложено, а међу тим радимо на томе да начинимо угодне зграде за школе наше.

К. Главинић. Кад се буде гласало, мени ће бити незгодно да гласам онако како је г. Видаковић предложио. Комисија је пређе нашла неке станове — али полиција то није примила. Дошла је друга комисија, која је нашла друге станове, и ја сад видим да и они потпуно не одговарају условима за школске зграде; али комисија ипак морала решити да их узме. Ја држим да то, што је комисија предложила, може да се оправда не само преком потребом, да што пре нађемо станове за школе, него и тиме што су те зграде где су и досад биле некеме. Такав је случај са кућом Брајеровом. Она није удесна за школу, али тамо је ипак неколико година била школа и, колико толико, удешена је за школу. После тога она је онде у близини осталих школа тога краја, а то много чини. — Мени је готово мило што се наилази на овакве тешкоће, приликом тражења зграда за школе, јер ја сам помињао 3 — 4 месеца овде и да одредимо комисију, да се праве планови за школске зграде па од тога не би ништа. Сад морамо свакако узети и ову зграду; јер, кад избора немамо не можемо децу оставити на улици. Онда би и сама надзорна власт узела зграду па би вам то јавила, и ми би морали да платимо по што она погоди. Ја, дакле, примам потпуно овај извештај — да се у будуће не плаћа кирија за три месеца унапред.

П. Видаковић. Г. Мостић казао је, а то рече и г. Главинић, да морамо узети ту зграду, јер би иначе деца остала без школе на сокаку. То не стоји. Ја замерам г. Мостићу што не прође по Београду да види колико се кућа зида и већ назидани има, па готово на свакој стоји цедуља да се издаје под кирију. С тога, кад и овде има мешавине са приватном фамилијом — не треба примити такву зграду за школу. Није овде једина та зграда па, ако сад не узмемо, осташе деца на сокаку, него нам је понуђено овде неких десет кућа за школу.

М. Маринковић. Али овде је већ била школа; за то боље је да је ту оставимо за време него да узмемо другу па да нам управа каже да се не може одобрити за школу.

П. Видаковић. Па добро, онда нек Управа каже ову и ову кућу узмите.

Св. Боторић. Г. Марко Леко рече, тешко је наћи куће за школу; а ја сам уверен да кућа као што је Брајерова, има доста. За то мислим да Брајеру треба предложити да се исели из куће па да узмемо целу кућу без мешавине икакве. Иначе не.

Друго имам да напоменем ово: У извештају комисије за кућу Думину каже се: да ће се платити 3.700 динара до 1 Маја, а од 1 Маја 4.200 динара а он до 1 Маја да дозида још једно одељење. Ја држим да никако не смемо допустити да иду деца у једну зграду која се буде зимус зидала. С тога би требало оставити до 1 Новембра идуће године, да се плаћа 3.700, а од 1 Новембра да се заузме и то одељење које се дозидало буде.

Др. М. Т. Леко. Мени је чудновато да и П. Видаковић и Боторић, који су, држим, били и у ранијој комисији за школе, сада говоре, да има велики избор кућа за школе. Да немамо великог избора то се види и из листа понуђача која се помиње у извештају. Имамо понуђено свега 5 — 6 кућа и свака од њих има извесну ману. Према таквом стању комисија је само морала да гледа која је кућа с мање мана да ју предложи да се узме. Камо среће да имамо већег избора, и зар би комисија толико несавесна била, да поред, неких бољих зграда, које су јој пуђене, предложи лошију. Таква несавесност мислим не може се никако комисији приписивати.

П. Видаковић. Ја нисам ни поменуо бесавесност — то одбијам. Али има зајста кућа са мање махне па што се оне не узму?

М. Мостић. Нема сумње да у Београду има доста кућа удобнијих од Брајерове — али овде није реч о Београду него о томе да се нађе кућа за школу у једном извесном крају Београда; и, кад у томе правцу радимо, онда морамо у томе крају и да нађемо зграду. Са обзиром на оно што плаћамо, а што тражимо од тих људи, ми не можемо добити боље зграде. Оно што плаћамо оно и добијамо. Хоћете ли да платимо 40 дук. месечне кирије, па да вам ја нађем са свим zgodну зграду? Но питање је ово хитно. Новембар је месец већ ту, куца на вратима. Дед'те господо од данас за 22 дана нађете бољу зграду са овим условима?

П. Видаковић. Па да ли је подмирена потреба оних крајева кад деца иза крајеве вешерници морају да иду чак у лончарску чаршију?

Јук. Бајлони. То не стоји. Школе се не деле на квартове, и, ако тај крај који помињете долази под савамалу, опет деца отуда иду ближе у школу, ону, која им је најближе.

Председник. Ви видите господо да и сама комисија каже да ни једна од ових школа не одговара потпуно потреби, и с тим предлаже да се одмах на пролеће приступи, грађењу школских зграда. То сте и ви казали у вашем пређашњем извештају; само не сећам се да сте казали, да се купи плац ако га немамо па зида школа, него чини ми се да сте казали, да треба радити на томе да се од г. Петковића — инспектора — купи кућа, и за тим је санитарска полиција казала, да та кућа није никако за школу. Ми сад немамо шта бирати — и по што комисија овако лепо предлаже, ја мислим да то усвојимо; иначе можемо доживети и оно што рече један г. одборник да сама власт узме зграду за школу па да нам поднесе рачун да платимо.

Ф. С. Новаковић. Ја мислим, кад смо ми изабрали комисију и поверили јој тај посао, и казали, да прегледа те зграде, па, када комисија сад излази пред нас са оваким извешћем, онда треба то извешће да усвојимо — у толико пре — што она господа, која ударају на тај извештај и не кажу да има бољих зграда и које су и где су те зграде?

Св. Боторић. Ја опет кажем да онаких кућа као што је Брајерова, има доста и не могу гласати за овакав предлог. Што се тиче куће Деде Думе не могу гласати за то што он има зимус да зида (чује се: под кровом је већ) није није под кровом. Он сад зида.

Ник. Пошовић. Оно што је мало час казао г. Мостић да би неколико стотина деце остало без школе — док сам министар не би наредио да се узме какав локал, и што је запста крајње време, да ми ове локале нађемо, приморава ме да предложим: да се одмах приступи гласању овог предмета, па ће се видети хоће ли се одржати извештај комисије или неће, а ја мислим да нико од нас неће допринети томе да се до тога дође да г. министар узме зграде за школе. То би било понижење за општину. Што се тиче Дорћола ту је једина Думина кућа за школу — друге нема. То су признали и први комисари; а што се тиче одељења, које Дума има да дозида, то је већ зграда, која је близу крова — данас или сутра што се каже, биће покривена, а до 1. маја има времена да се сасвим осуши. С тога, не знам што се о томе и говори. Нема никакве опасности по децу, и сви ће лекари дозволити да се у такву зграду одмах од 1. Маја може ући.

М. Мостић. Односно Думине зграде ја бих само то имао да приметим, да се овде каже, да плаћање кирије на оно додато одељење тече од дана код санитетска комисија прегледа ту зграду и каже да нема опасности за здравље деце, ако се уселе.

Др. М. Т. Лeko. Таквога је мишљења била и комисија. По што се предвиђало, да зграда неће бити одмах сува и за то се тражило да му се за нову зграду плати кирија од лане, кад се деца уселе, али газда куће није на то престао и у том случају није хтео да попусти од кирије на главну зграду. С тога је онако и срачуњена кирија. —

К. Главинић. Ја држим, кад деца дангубе до 1. Маја нека дангубе и за она два школска месеца — Мај и Јуни — па нека се уселе од Августа.

Председник. Такав је услов да се рачуна од 1. Маја а, разуме се, дотле мора бити кућа сува.

М. Мостић. И да није такав услов, уговор о закупу не вреди кад зграда није за становање.

Др. М. Т. Лeko. То је све комисија имала у виду, но под тим условима није се могло доћи до ниже кирије.

М. Мостић. То је његова ствар и његов рачун — али ако ми не можемо да употребимо кућу што је убитачна за здравље, онда не стојимо апсолутно ни у каквој обвези. То је близу памети.

Др. М. Т. Лeko. Још би имао да кажем на говор г. Боторића, само то, да ова комисија није хтела да критикује рад оне прве комисије као што он погрешно мисли. Не, она напротив потпуно и с хвалом одобрава заузимљив рад прве комисије; али није се могао терати инат с полицијом. Кад полиција наређује да тамо не могу бити школе, где је прва комисија прегледала, онда се морала узети друга зграда.

И. Видаковић. Лепо, лепо. Само сад деде нек се сстави у уговор са Думом да се он обвезује да 1. Маја да пред зграду суву и употребљиву за школу.

Председник. Ја мислим, господо, да је и сувише било разговора о овој ствари. С тога ћу да ставим на гласање Усваја ли одбор овај извештај комисије? (Усваја)

Да идемо даље.

Ви сте решили господо да држимо лицитацију за осветљење вароши. По том решењу ја сам држао неколико лицитација и сад вас молим да чујете извештај о тој ствари

И. Видаковић. Шта би са оним мојим предлогом да се нацрта кирија у напред за три месеца? И то треба решити.

Председник. Па добро. Да решимо, господо, и то. Ко је за то да остане ова клаузула да се плаћа тромесечно унапред нека каже за, а ко је за предлог г. Видаковића нека каже против. — Међу тим, у будуће ми ћемо гледати да уговоримо по предлогу г. Видаковића; но сада је за ову ствар доцне и бојим се да неће пристати. (Решено: да остане као што је уговорено по извештају комисијском.)

(Секретар чита)

Као што видите на лицитацији од 6. ов. м. Коста Пупић дао је најнижу цену од 31.300 динара годишње, а на лицитацији од 7. ов. м. Михаило Јовичић пристао је на цену од 30.000 годишње.

Ја сам тражио да ми се поднесе рачун, шта општину кошта осветљење и добио сам овај рачун: да је кошта 30.212 динара заједно са свима трошковима, фењерима, људима, и т. п. а, кад се одбију трошкови, фењерџије и т. д. онда чисто на осветљење иде око 16.000 динара годишње. Сад, на лицитацији тражи се 30.000, и ви изволте решити да ли ће остати као што је било или ћемо платити 30.000 динара?

Г. Јосифовић. То је мој предлог и ја не би био за то да остане и даље код општине да она осветљује сама варош. Ако је изишло скупо нека се држи друга лицитација. Нека и заслужи ове године лиферант, али до године може бити да ћемо добити и за 20 хиљада динара добро осветљење.

И. Видаковић. Ја бих молио да се прочитају услови лицитације.

(Секретар чита услове)

Према овоме треба знати колико ће нас стати осветљење и то што кошта један пламен за сат. Ја сам то разумео, па, према понуђеној цени, излази нешто више од $\frac{1}{2}$ паре динарске. То је много. Нека се измени у условима да се тражи обичан петролеум, који ми држимо, па онда нек се држи друга лицитација, и мислим да ћемо добити за 26—27.000 динара.

Председник. Ја ћу вазда бити противан да дајемо осветљење арендатору, ако не буде знатно јефтиније за општину; јер онда ће долазити сваког дана молбе и парнице због неуредног осветљења.

Св. Боторић. По што се Мијанло Јовичић понудио да да осветљење за 30.000 динара под овим условима, нека се сад држи друга лицитација под другим условима односно гаса.

Јак Бајлони. Ја знам да је пре неког времена било жалосно осветљење у нашој вароши. Сад је много боље. Али, ако дамо осветљење закупу, верујте да ћемо бити без осветљења. И нисам за то. Не знам за што да дајемо под закуп једну ствар коју може и сама општина да врши. Тако ћемо данас једно, сутра друго и најзад све дати под закуп.

Гл. Јосифовић. Ја сам то за то предложио што су ми причали људи који седе код бакала, да тамо доноси фењерџија сваких пет дана по канту гаса.

Ј. Бајлони. То треба ухватити на казнити, а не с тога давати у закуп осветљење вароши, и то тако скупо.

И. Видаковић. Господо, у срећним варошима не кошта ни осветљење луфт гасом више од 2. паре. То треба да знате.

Раденко Драговић. — И мени се чини да је скупа цена изашла, али то је због услова да буде гас америкашки. Из Трста што се доноси гас то је приличан гас који се код нас највише употребљава. Онај други, влашки гас, не ваља и доноси се из Ораовице.

Мил. Маринковић. Ту треба уговорити да гас има светлости а не да мора бити америкашки који се код нас највише троши. Има гаса, који неко време гори добро и даје светлост па после изгуби светлост.

К. Главинић. Кад је говор о гасу имам да кажем да сумњам да ми трошимо америкашки гас. Ко зна шта бива са руским гасом, тај ће знати да руски гас свуда потискује америкашки. Светлост гаса зависи од његове рафинације. Ако је добро рафиниран он добро гори. Односно осветљења ја сам заступао мишљење, и заступаћу га и онда, кад предузмемо модерно осветљење, да ово буде у рукама саме општине. За сада, као што рече и г. председник, ако би била само битно велика разлика у цени — ја би могао пристати, да се осветљење под закуп али ипак треба знати да рескрирамо да једне ноћи остане варош не осветљена због каквог било узрока код закупца.

Др. Марко Лeko. Ја бих имао да кажем само то, да данас општина доста троши врло много за осветљење. О томе сам се уверио приликом прегледања ових несретних општинских рачуна. Према томе предлог г. Јосиповића може бити врло корисан по општину, само ако се нађе концесionario с повољним условима. И ја сам тога мишљења, да би требало у неколико изменити услове. Тако, не тражити од концесionario, да лиферије америкашки петролеум; кад се овде не доноси. Место тога ставити у условима, да петролеум буде потпуно употребљив за осветљење т. ј. да има све оне физичке и хемиске особине, које се изискују од доброга петролеума, па ма каквога порекла он био. —

Председник. Има ли начина да се то зна кад се гас прими?

Др. Марко Лeko. Наравно.

Председник. Онда, како би било господо да држимо још једну лицитацију и да ви г. Лeko напишете какав гас треба да буде, па у томе да изменимо услове? (Прима се).

Гл. Јосиповић. Ја држим да ће свакојако бити боље ако се постигне да општина не држи осветљење у својим рукама, јер овако се не води никаква контрола и скупо нас стаје осветљење.

К. Главинић. За добру контролу није никад довољно да се зна колико се гаса изда, него треба водити контролу и о томе, да ли се тај гас што се изда сипа у наше фењере или где на друго место. Тога ради требало би да су стаклени судови онде где се гас сипа, па да и ја, пролазећи поред фењера, видим да ли је гас сипан и колико је сипан?

Председник. Дакле остаје на томе да држимо другу лицитацију за осветљење — а по што је већ доцне, морамо закључити седницу.

Састанак је трајао до 8¼ сах. по подне.

САСТАНАК

одбора општине београдске

(по стенографским белешкама)

држан 27 Октобра 1888 год. у Београду

почетак у 5 часова по подне

Присутни: Председник г. Ж. Карабиберовић. члан Суда г. Јанаћ М Јанковић, чланови одбора г. г. Др. М. Т.

Леко, Мил. Јосимовић, Дим. Наумовић. Милорад Јанковић. Станко Петровић, Глиша Јосиповић М. Степановић, П. Д. Видаковић, Св. Боторић Н, Р. Поповић, Ђорђе С, Новаковић, Мил. С. Мостић и Коста Црногорац.

Председник. Молим вас, господо. Састанак је отворен. Изволте чути протокол последњег састанка, (Секретар чита)

Има ли ко шта да примети на прочитани протокол? (Нема)

Вама је познато, господо, да смо неколико пута држали лицитацију за акцис механски, и ни на једној није се могла постићи она цена која је лане била; напротив показала се разлика у мањој.

После је одбор решио, да покуша може ли се са еснафом механским о томе споразумети? и господа одређена из одбора заједно са кметом Јанаћком ишли су и са еснафом дошли су некога споразума.

Старешинча еснафа поднео ми је једну понуду написмено и ја вас молим да ју саслушате, како би се ово питање у скоро решило, јер је крајње време да се та ствар сврши.

(Секретар чита еснафско писмо којим се нуди на име за акцис механски 31,000).

Еснаф дакле нуди годишње 31000 динара.

Из ове понуде видите, да они кажу да општина не заштићава та права. Ја то одбијам од себе, и позивам се на мога друга Јанаћка који то врши, и који је и сам као механџија заинтересован што више да се та права заштите.

Јанаћко Јанковић. Еснаф је хватао бакале и ливерџије који продају пиће и достављао их полицији, но није било асне.

Обраћали су се и општ. суду против ливерџија и бакала који равију крчме, и по што сведоци посведоче, суд их је осуђивао и кад су они жале вар. суду против наше осуде суд одобри исту пресуду, Други се опет жале министру финансије и онда министар каже: пала је крчмарина и тако обори наше суђење: Ја сам због овога акциса ишао г. Министру финансије и надам се да ћемо идуће недеље доћи до повољног резултата; а кад то постигнемо онда ћемо извесно идуће године добити за акциз 40.000 динара. Ливерџија може свагда јевтиније да прода пиће, јер он много мање порезе плаћа и због тога што ови бију еснаф с тога ни један од лицитаца није смео ни да тера даље.

Еснаф ће тешко моћи од тога акциза скупити и ову суму што нуди ако би овако стање остало. Ми смо, дакле, радили, и радимо и дан дањи на томе.

Председник. Било је случаја код нас, да се паре из општинске касе враћају онима који су због крчмења осуђивани били, а то је бивало усљед жалбе њихове министру и разуме се, кад нам државна власт заповеди ми се морамо покоравати. Суд је дакле радио све што је по овој ствари могао да ради.

Свет. Боторић. Истина, да је у последње време општински суд заштићавао интересе еснафа, но раније није се ништа старао.

И сам г. Јанаћко каже, да ће се кроз кратко време та ствар расчистити, па с тога и велим, да не треба одмах тек вратити паре по наредби министровој, него се треба обратити варош. Суду те да он то питање реши; а онда министрова наредба не може бити меродавна —, кад правни Суд овако каже.

У осталом, кад сад суд предузима строге мере против оних што крчме пиће, може му се дати захвалност од нас свију.

Свет. Боторић. Ја мислим да општина има свога адвоката, на за што од њега не поштите савета: да ли мини-

www.starve.rs може решавати овако, а опет варошки суд друкчије? Држим да је овде меродавније шта Суд каже.

Председник. Баш се беше ту десио г. Јован општински адвокат, кад су они путем жалбе на министра, тражили да им Суд паре врати, — па он рече, да по закону ми морамо слушати г. министра и наплаћене паре вратити.

Свет. Боторић. Закон о крчмарини за механиције јесте вао. Ликерције нису никад имали то право.

Председник. Ја сам сматрао да ми је дужно т да распитам како се у томе владао досадањи арендатор и као што сам сазнао он се користио акцизом и код ликерција, јер су му ови тај плаћали. Он се дакле користио тим и преко свега тога што није на овогодњој лицитацији ни ову цену дао — него мању. Кад би еснаф дао више, ја бих био за то да се њему да те да се једном курталишемо тога спахије, а доиста треба механицијама учинити нешто, јер они носе велике терете па није право да им други у раду томе сметају.

Дакле, господо, ја нисам могао успети да добијем више, а ви сад решите како знате. Моје је мишљење да се уступи еснафу, јер они сад дају 31 хиљаду динара.

Св. Боторић. По решењу одбора комисија изаслата од одбора отишла је еснафу механиском и еснаф се одазвао и изашо на сусрет изнешеном предлогу и обећао 1400 дин. више, надајући се, да ће се општина посгарати да се забрани продавање пића онима, који на то права имају. Више се од еснафа није могло добити, и они су казали, ако ко да више да нису противни по што већу цифру немају рачуна да даду.

Марко Степановић. Кад је еснаф толику цифру дао, и, тако рећи, испунио стару цифру, ја држим да би врло умесно било да њима акцис уступимо и да се настане још боље да се јаче заштите њихова права према онима који иста немају.

Председник. Што се тиче захтева еснафског и наше дужности односно заштите, будите уверени, да ће општинска власт радити на томе да се задовоље општински интереси, и да се људи осигурају од такве штете. Но сад зависи од вас примате ли ову њихову понуду која је после три држане лицитације најкориснија?

Цера Видаковић. Кад нисмо имали озбиљније лицитанте, онда да дамо еснафу.

Председник. И праведно је да еснафу од 300 грађана дамо и да их курталишемо од досадањих неприлика које су се због арендатора догађале.

Молим вас господо, усвајате ли ову ствар? (Усвајамо)

Сад је на дневном реду лицитација за школске скамције Држана је лицитација — изволте чути резултат. (Секретар чита).

Марко Степановић. Ја овде могу да кажем као стручњак, да ову лицитацију треба одобрити не само што је јевтинија, него и што знам да је лањске године мајстор Павле Радосављевић на овоме послу изгубио 400 динара, па и Радован веће добити. Треба му ту лицитацију са похвалом одобрити.

Милан Мостић. Нема ту никоме да се каже хвала. Да није он имао свој рачун не би на то пристао.

Ја сам за то да се лицитација просто одобри.

Председник. Г. Рака вам је после свршене лицитације поднео написмено једну изјаву, односно дрвета с којим се исте скамције праве. Ја нисам у томе стручњак и желио би да и ви чујете ту изјаву да се не би рекло да сам ја ту какав фалсификат правлио. (Секретар чита изјаву).

Марко Степановић. Ја ћу да говорим у прилог предлога мога поштованог колеге Радована. Заиста господо, ли-

пово дрво, ма колико да је дрво, никад не може да прими у себи других састојака, туккала, као што може чамово, и липова дашчица не може никад остати да не пукне, док чамовина остане стална. Ја вам ово могу да кажем као мајстор од тога заната с ким се скоро 38 година бавим и то не само овде, него и по Немачкој и другим великим варошима. Дакле, треба усвојити чамову даску а избацити липову. Што се самог Радована тиче њему је сасвим свеједно, с тога, што је липова даска јевтинија, јер је и у Србији набавити може. Дакле, у интересу је саме општине да се узме чамова даска у место липове.

Председник. Г. Рака, кад је код мене дошао, он је казao: ја нисам човек који хоћу да оштетим општину али кажем, да је ово корисније и сталније, и биће дуготрајније, а опет право да вам кажем да ја немам тај материјал у мојој радионици, него би морао ићи ради набавке истог. Тражим да се ово изнесе пред одбор.

Милан Мостић. Ја сам у начелу противан да се лицитиране ствари доцније мењају. Ја верујем и г. Марку и г. Раки као стручњацима, али она друга два лицитанта могу другчије казати; и, кад је то Раки свеједно, онда зашто да се мења? Нема од тога ништа — свршена је ствар.

Марко Степановић. Представите господо одборници, да се по једном предмету види извесна штета и имамо прилике да је поправимо пре него она наступи, онда зашто не би то поправили? Овде је сасвим така ствар и штета очевидна, и кад нам се даје прилика да ју поправимо, зашто да то не учинимо!

Ја не говорим овде у корист Ракину, већ у корист општине. Поштујем и ваше разлоге, да не треба усвојити практику да се услови после свршене лицитације мењају; али ипак овде се лицитант не штети а и општина ће имати корист, па треба то усвојити. Ја мислим да ми ово оспорити нећете кад као стручњак говорим, а најпосле ваша је ствар.

Глиша Јосифовић. Ја верујем г. Марку као стручњачу да је оно боље, али знам, да је липовина скупља од чамовине. Но ако је боље с чамовином да се прави, онда да држимо другу лицитацију и у условима да метемо чамово дрво.

Цера Видаковић. Ако усвојимо да се од чамовине праве скамције онда ће бити обично да се то дрво набавља из Пеште, а кад ми имамо липовине код своје куће онда боље нека остане од липовог дрвета, те да се наши људи користе.

Милан Мостић. Баш то је потребно, да буде горња даска од тврђег дрвета а не од чамовине, која се, кад деца ударе по њој, лако исквари и после не може по њој да се пише.

Марко Степановић. Није овде реч о тврдоћи него о томе које дрво боље држи саставне делове, — липовина или чамовина? И сам би се радовао предлогу г. Видаковића, да се дрва набаве из наше отачбине, али кад то не може да буде онда није вајда. Ја кажем, да чамово дрво држи боље, а ни сам непатриотичан него би баш желио кад би се могло.

Милан Мостић. Г. Марко износи сад мане, липовом дрвету, а што то није изнео пре лицитације? — Нема, господо, овде друга излаза но да се одреди друга лицитација.

Никола Пошовић. Ја држим да је боље да буде липова даска с тога што, је она жилавија То је она даска на којој ђак пише. Што каже г. предговорник да ту има оквир то јесте али то не смета овде ништа. Гди год има чамових дасака те су покварене или поцуцају а липове даске боље трају. Дакле у интересу је општине да буде липова даска.

Председник. Ја не знам како сад да поставим питање.

П. Видаковић. Одобрава ли се лицитација онаква каква је или не? —

Председник. Ко је за то, да остане лицитација онако како је условљено нека каже „за“ а ко није и хоће другу лицитацију нека каже „против“ (настаје гласање)

(После гласања)

Само је против г. Марко и Коста Црногорац, а сви су остали 11. „за“. И тако лицитација је одобрена онако као што је условљено.

Сад чујте господо извештај о лицитацији цубока

(Секретар чита)

Кад сам добио овај извештај ја сам позвао људе који се тим послом баве а позвао сам и Николицу, да га питам шта је узрок што он није лицитирао. Он ми је казо на то дао протоколарну изјаву коју молим да чујете.

(Секретар чита изјаву Николо Михајловића којом нуди 20.000 дин).

По прочитаном саслушању на протоколу ја сам питао шта значи то, дане дали 24, а сад 20 хиљада? Гди лежи узрок томе а он је одговорио: „узрок је што се тражи велика кауција три хиљаде одмах и од уговорене цене за 3 месеца унапред што на 20.000 чини 5000 с кауцијом 8000. Оваку суму могу да положи одмах само имућни људи, а њих је мало. Тим сте већи затворили пут и спромашним људима који би дошли и лицитирали. Кад би била кауција од 1500 динара и кад би се у место тромесечне полагања унапред само једно месечна аренда онде би више њих дошло да срећу проба; а и он би сам понудио већу цену. Ја сам му онда казао да се и у том смислу опет саслуша и да понуди ту већу цену коју обећава и коју сам успео да од њега добијем Наравно ја сам додао, како немогу сам то да решим него ћу изнети ствар пред одбор. Сад изволте чути какву је даљу изјаву он дао.

(Секретар чита изјаву у којој г. Михајловић нуди, на овај начин 21.000 или једну хиљаду динара више).

Председник. Такву је изјаву он дао јуче, а данас у четири сата добио сам од Панђеле другу понуду, у којој на истим основима нуди 21.100 д. Изволте и њу чути.

(Секретар. чита) понуду Ђорђа Панђеле којом нуди 21.100 дин. ако, се услови узмену).

Председник. Према овоме и ако усвајате ове нове услове ја сад мислим, да треба да позовемо у суботу и Панђелу и Николицу а и остале који се овим послом баве на ову нову лицитацију; јер ја се надам да ћемо на тај начин разумем — ако се кауција буде тражила само у суми од 1500 дин, а, у место тромесечне аренде унапред само једномесечну аренду још бољу цену постићи.

(Одобрава се.)

Сад пмам да вас замолим да у суботу држимо ванредну седницу. Г. Јосиповић са друштвом поднеће нам први извештај о њиховим радовима на водоводу. Господин ми је поднео извештај данас, али ја сам раније звао у седницу те тако тај извештај није мога бити стављен на дневни ред. (Одобрава се).

(Свршиће се)

И преко свију опомена и наредаба, ипак се дешава да по неко противно правилима о извозњи љубрета поступа.

Тако :

а). или допушта извозњу љубрета и другима сем повлашћеника варошког.

б). или износи љубре својим колима не само из своје куће (у којој живи) него и из других,

в). или газда куће не плаћа тачно таксу неприкупљајући је од кираџија него упућује повлашћеника да таксу сам од кираџија наплаћује.

Овакво поступање од штете је по само уређење, и никако се не може даље допустити. Али, пре но што би се предузела најстрожије мере и казнама подврговали сви они који се правила о извожењу љубрета не придржавају, овим се издаје последња напомена:

а). да извожењу љубрета из свију вар. зграда само овлашћеник има да врши а никако приватни возари;

б). да са својим сопственим колима љубре може да извози само из оне куће у којој сам сопственик живи;

в). да таксу за љубре морају повлашћенику плаћати за себе и сваку партију кираџија сами сопственици кућа, и то при концу свакога месеца иначе је Суд принудним путем наплаћује.

Буде ли се десило да когод и после овога, преко правила преступи и тако повреди наредбу полициске власти, навући ће последице правилима прописане.

Од стране Суда општине вар. Београда 22 Септембра 1888 год. ЛБр. 129.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Изашао је из штампе

БРАНИЧ

Број 19.

часопис за правне и државне науке

Садржина му је:

Промена устава.

Богшићев „Општи имовински законик са књажевину Црну Гору.“ Пише Андра Ђорђевић проф. права на Вел. школи (наставак)

Из суднице: XXI. Утаја по званичној дужности не може се сведоцима доказивати, — одлука опште седнице Касац. Суда саопштно је М. Дамјановић. — XXII. Опет о поступку при тражењу повторног суђења, саопштно Јањић.

Листак: Невин а осуђен, криминални случај из седамнајестог века, с немачког преводи М. Дамњановић (наставак)
Белешке: Старица из 1700 године. — Бравилац који не уме да — брани.

Весник: Број посланика за Велику Народну Скупштину. — Одбор за израду предлога за нов устав. — Чланови правничког одбора.

Повереницима удружења.